

Expedícia na bicykloch od hvezdárne ku hvezdárni jubiluje

XXX. EBICYKL **Česká půlkopa** **/ 20. – 28. 7. 2013 /**

Memoriál

**Róberta Rosu, Václava Slavíka, Lišáka Oldřicha Navrátila,
Kúzelníka Žita PaedR. Josefa Bartošku, Dušana Krchu, Freddyho Vaclíka a Kosmasky
Ing. Evky Krchovej.**

*Přátelé jsou jako hvězdy, nejsou sice občas vidět, ale aj tak jsou stále ZDE...
Motto z knihy „ Na kole ke hvězdám.*

Jubilejný 30. ročník Ebicykla je v čase, keď píšem tieto riadky, už iba milou spomienkou na letnú dovolenku. Dovoľenku, ktorá pozná iba aktívnu formu oddychu, bicyklovanie v každom počasí, nocovanie na nafukovačke v lepšom prípade na žinene v telocvični. Dovoľenku povestnú plienením našich hostiteľov alebo kolegov, nuž husitské tradície sú známe našim národom a našou povinnosťou je ich dodržiavanie. Ale teraz vážne, priznávam, že aj keď doterajšie slová sú pravdivé, moje spomienky sú hlavne o zážitkoch na super partiu priateľov, ochotných pomôcť vždy, keď je to treba.

Ako a prečo vznikol Ebicykel?

Prvým impulzom bola známa stávka RNDr. J. Grygara s dramaturgom seriálu STV „Okná vesmíru dokorán“ s RNDr. Jaroslavom Čorbom. Druhým, rozhodujúcim, bolo publikovanie fejtónu v Technickom magazíne s príznačným názvom „Kolo se mi polámalo“. Následná korešpondencia Jiřího Grygara s mladým čitateľom Jaroslavom Soumarom, tzv. duchovným otcom Ebicykla, vyústila v r. 1984 do realizácie nápadu bicyklovať počas letných prázdnin od hvezdárne ku hvezdárni.

Keď sa rozhodlo, že Ebicykl 2013 sa bude trasovať podobne ako historicky 1.ročník, spomínam si na rozpačité reakcie „starých ebipiklov“. To, že v r. 1984 tzv. „Českomoravská Pálava“ nebola žiadnou prechádzkou po „ordinácii v ružovej záhrade“ žiaľ potvrdzovali etapy s minimálnou dĺžkou 120 km a posledná mala úctyhodných 175 km. Preto nečudo, že aj repríza po 30.rokoch sľubovala slušné 100 km porcie. Napokon sa problém pridlhých trás vyriešil napr. aj tak, že moravskú časť ročníka 1984 sme absolvovali v ročníku 2012, v „Moravskom Džbánu“.

Jubilejná Expedícia na bicykloch bola slávnostne zahájená na Gymnáziu s planetáriom v Chebe. Po oficiálnom zahájení na nás čakalo niekoľko milých prekvapení. Asi najväčším bol umelecký výtvar Lád'u Šmelcera, nadrozmerne leporelo kresieb s karikatúrami ebicyklistov, ktoré boli zvečnené na nových tričkách.

V poradí prvá etapa nám bola predstavená ako **Železná**. Jej prvá časť z Chebu do Tachova išla totiž pozdĺž bývalej „Železnej opony“ V cieľi etapy nás čakala astronomická zaujímavosť, rodný dom astronóma Josepha Johanna Litrowa / 1781-1840/. Ako bonus nám hostitelia ponúkli dokument NASA, o družiciach STEREO (A+B) o stereoskopických pohľadoch na Slnko v 3D.

Druhá etapa bola pomenovaná podľa **Meditačnej záhrady** alebo Pamätníka obetiam zla v Plzni. Založil ju plukovník Ľuboš Hruška /1927-2007/, komunistickou totalitou perzekvovaný MUKL /Muž Určený K Likvidácii/. V Chebe sme mali možnosť stretnúť sa s jeho synom, farárom Petrom Hruškom. Etapa mala dve astronomické zastávky, hvezdáreň v Plzni a v Rokycanoch. Cestu do cieľa etapy v Rokycanoch viacerí absolvovali až za tmy, ale napriek tomu sa našlo veľa tých čo neodolali ponuke riaditeľa hvezdárne Karla Halířa pozrieť si Mesiac či Jupiter. Väčšina počas nasledujúceho dopoludnia absolvovala prehliadku vynovenej hvezdárne a skontrolovala čo sa nové deje na Slnku.

Tretia etapa **Sadilova** začala hromadným presunom k Pamätníku demarkačnej čiary medzi americkou a sovietskou armádou v Rokycanoch. Postupne nás zaviedla do svojho cieľa, do Sedlčan, kde sme sa od hostiteľov dozvedeli čo to o zakladateľovi hvezdárne o Josefovi Sadilovi /1919 – 1971/. Treba však pripomenúť, že medzi významné osobnosti Sedlčan patrí aj Miroslav Plavec / 1925- 2008/, jeden z najvýznamnejších českých astronómov XX. storočia.

Prečo bola etapa pomenovaná **kochacia**? Obce Křečovice a Osečany sa vďaka režisérovi Menzelovi preslávili ako jeho netradičná filmová „Vesničko má středisková“. Veď kto by si nepamätal výroky boдрého vidieckeho doktora, majstrovsky stvárneného Rudolfom Hrušínským st., ktorý namiesto šoférovania sa kochal a kochala tak aj my, okrem šliapania do pedálov sme sa kochali a obdivovali okolitú krajinu. Nakoľko táto etapa bola najkratšia zo všetkých, na hvezdárni vo Vlašimi sa mohlo uskutočniť pasovanie nováčikov a pri táboráku do noci spomínať na krásne časy minulé. Veď aj správca hvezdárne Jan Urban patril medzi tých, čo na vlastnej koži zažili 1.ročník a poznal príhody na ktoré sa nezabúda.

Je veľmi ťažké stručne popísať aktivity, ktorým sa venoval **barón Arthur Kraus** /1854-1930/. V r. 1912 založil prvú ľudovú hvezdáreň v Čechách, vlastnil prvý motocykel a písací stroj v celej monarchii. Sponzoroval prvý let Jána Kašpara z Pardubic do Prahy ale aj cyklistický závod okolo Pardubic. Na hvezdárni v Úpici sme pozorovali refraktorom zhotoveným na objednávku pre baróna Krausa, a hoci je ďalekohľad zánovný kus, stále poskytuje veľmi kvalitný obraz. V súčasnosti nesie jeho meno hvezdáreň v Pardubiciach.

Pomenovať etapu **krajina rozprávok Karla Čapka** sa ukázalo opodstatnené, pretože cyklotrasa nás nasmerovala k toku rieky Labe, Úpy, Babičkiným údolím, okolo lesa Krákorka, ktorý je nepochybne domovom Hejkala, lesných víl a iných bytostí. V Havloviciach pri Úpici nás oficiálne prijal starosta obce Ing. Pavel Dvořák a neoficiálne Čapkov rozprávkový zelený mužíček, havlovický vodník. Aj to bol dôvod, že na hvezdáreň v Úpici, ktorá je pre nadšencov astronómie nerozlučne spätá s meteorickými expedíciami sa väčšina pelotónu škriabala do neskorých nočných hodín a tak stretnutie s riaditeľom hvezdárne Ing. Bělíkom alebo pánom Ladislavom Křivským niektorí „ebipikli“ nestihli a radšej išli spať, lebo hodín bolo veľa a cesta do zajtrajšieho cieľa ďaleká....

Sobotňajšia **záverečná, podhorská** etapa sa kľukatila z Úpic do Rтынě v Podkrkonoší, kde bola možnosť navštíviť hvezdáreň Jiřího Drbohlava, cez Horný Kostelec s možnosťou zastávky na súkromnej pozorovateľni astro fotografa Jana Hovada. Ďalšie cesty - necesty pelotón Ebicyklu pomaly približovali k svojmu cieľu, do Sloupnice u Českej Třebovej a nášmu hostiteľovi Ing. Jiřímu Veselému.

S odstupom času môžem konštatovať, že všetko dopadlo nad očakávanie dobre a dôkazom tohto faktu sú záverečné oslavy okrúhleho jubilea v Sloupnici na Morave, ktoré trvali až do rána bieleho.

Dnes už Ebicykel 2013, „Česká Půlkopa“ patrí histórii. Nič to preto, o rok sa napíše jej ďalšie pokračovanie

Katarína Žilinská - Csereová, MarkytanK Ebicyklu

Plienenie v Plzni u Poupů , "kto si dá řízeček“?

V Mačoviciach u Pavla Kleczka sa slavnostne delí ČSR

Havlovice, nastupovať !! Najbližšia zastávka je u rybníka!

3x foto Jiří Říha